

Yttrande över Förslag om avskaffande av krav på matservering och eget kök vid servering av alkohol

Er beteckning: S2025/01618

Leksands kommun yttrar sig på förslaget i utredningen om att 8 kap. 15 § i alkohollagen (2010:1622) upphävs, vilket innebär att kravet på att serveringsställen måste ha ett eget kök i anslutning till serveringslokalen samt tillhandahålla lagad eller på annat sätt tillredd mat för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten slopas. Detsamma gäller för kravet att serveringsställen ska erbjuda ett utifrån storleken på serveringsstället lämpligt antal sittplatser för matservering. Förenklingsrådet föreslår vidare att kravet att ha ett eget kök för tillredning av mat vid cateringverksamhet (8 kap. 4 § 2 st.) tas bort, samt att vissa förtydliganden görs avseende lokalbegreppet i alkohollagen.

Leksands kommun välkomnar en översyn av alkohollagen och de krav som alkohollagen idag ställer på näringsidkare. Dagens bestämmelser kan uppfattas som föråldrade och tillåter variationer i tillämpningen mellan olika kommuner.

Man ställer sig i huvudsak positiv till förenklade regler för matservering och lättnader i kravet på eget kök i samband med alkoholservering. Men anser att det utifrån ett folkhälsoperspektiv är fortsatt viktigt att tillhandahålla mat i samband med alkoholservering.

Man anser också att alkohollagens sociala skyddsintresse fortsättningsvis behöver beaktas. Hänsyn behöver också tas till vilken konsekvens ett ökat antal serveringsställen kan få för samhället både vad gäller belastning för kommun och polis, samt folkhälsan i stort, men särskilt vilken påverkan det kan få för barn och unga.

1. Leksands kommun delar Förenklingsrådets uppfattning, gällande att de medför stora kostnader i både svinn och personal, när mat behöver finnas och serveras då ingen efterfrågar den. Till exempel vid nattklubbar som med dagens reglering behöver erbjuda en fullgod meny fram till kl. 23.
Vi anser därför att det finns anledning att se över kravet på mat och tid, men inte i den utsträckning som Förenklingsrådet föreslår. Att förändra i stället för att upphäva mat- och kökskravet i alkohollagstiftningen bör ses som en rimlig väg att gå, och bör utredas djupare.
2. Utredningen saknar reflektioner kring att borttagandet av mat- och kökskraven inte bara påverkar restauranger och barer, utan även kan öppna för att helt andra typer av

affärsverksamheter beviljas serveringstillstånd. Exempelvis foodtrucks, partybussar, bensinstationer, livsmedelsbutiker, frisörsalonger och snabbmatskedjor skulle i praktiken kunna uppfylla de kvarvarande kraven och därmed kunna ansöka om tillstånd. Denna förändring av marknaden adresseras inte i rapporten. En sådan utveckling riskerar att kraftigt öka tillgängligheten till alkohol i samhället, vilket kan få konsekvenser för både folkhälsa, välfärdsbrottslighet och konkurrenssituationen.

3. De saknas en analys om vilka kostnader förändringarna kan medföra avseende till exempel ekonomisk brottslighet. Redan idag är arbetslivskriminalitet i form av fusk, regelöverträdelse och brottslighet vanligt förekommande inom många branscher. Genom att slopa mat- och kökskravet kommer många verksamheter utöver restaurangbranschen få möjlighet att ansöka om serveringstillstånd. Leksands kommun ser en risk för fler oseriösa aktörer på marknaden, vilket också kan bidra till en osund konkurrens och eventuell prisdumpning.
4. Förenklingsrådet har inte identifierat några behov av särskilda övergångsbestämmelser. Leksands kommun efterfrågar dock förtydligande av vad som ska hända med befintliga tillstånd som har krav på matservering och eget kök. Man anser också att det är av stor vikt att en utredning genomförs avseende vilka följdändringar och övergångsbestämmelser som behöver göras i lagstiftningen innan bestämmelserna kan träda i kraft.
5. Leksands kommun bedömer att utredningen innehåller ett fåtal men större förenklingar. Utifrån dessa förändringar kan vi se ett scenario med kraftigt ökande av ansökningar, samt att den yttre tillsynen förändras till att nästan enbart fokusera på eventuell överservering. Denna förändring av tillsyn kommer att ge kommunerna ökade kostnader i form av fler, och senare tillsynstimmar. Fler ansökningar kräver också mer personal. När alkoholen också är friare ökar arbetsmiljöriskerna för tillsynshandläggarna. Att tillägga är även att polisen, som har samma tillsynsansvar som kommunerna, kommer att få en ännu högre belastning.

Sektor för samhällsbyggnad
Miljöenheten

2025-01-14

Sammanfattning

Mot denna bakgrund anser Leksands kommun att en eventuell förändring föregås av en mer noggrann konsekvensanalys, särskilt vad gäller resursbehov för kommunernas och polismyndighetens utrednings och tillsynsverksamhet, hur påverkan på befintliga och mindre aktörer blir, samt effekter på trygghet och folkhälsa. I övrigt har Leksands kommun inga synpunkter på förslaget

Leksands kommun avstyrker förslaget som helhet men välkomnar en förändring framtagna av en djupare analys